

Zespół ekspertów nr 2: Identyfikacja instytucjonalno-legislacyjnych barier rozwoju społeczeństwa obywatelskiego

Zdiagnozowane problemy legislacyjne. Do dyskusji.

[Diagnoza na podstawie analiz przeprowadzonych przez Pełnomocnika, innych ekspertów, prezentowanych podczas Konferencji poszerzona o problemy/zagadnienia zgłaszane podczas konferencji i innymi kanałami]

Problemy związane z funkcjonowaniem organizacji pozarządowych:

[Kwestia do dyskusji: które tematy są kwestią legislacji a które praktyki? I co można zrobić z poziomu centralnego]

- samorządy przekazują środki głównie na realizację konkretnych zadań publicznych
- niewykorzystywana formuła powierzania zadań i dominacja trybu wspierania, powodująca konieczność wkładu własnego organizacji przy realizowaniu zleczanych zadań publicznych, co powoduje, że organizacje współfinansują realizację zadań publicznych i co dodatkowo uniemożliwia wielu organizacjom realizację tychże zadań
- samorządy rzadko przekazują środki na inicjatywy własne organizacji. Co więcej, organizowanie konkursu na realizację inicjatywy własnej jednej organizacji może sprawić, iż konkurs wygra inna organizacja
- krótkofalowość projektów. Brak programowania w wieloletniej perspektywie zadań zleczanych przez władze skutkuje często brakiem możliwości prowadzenia przez organizacje działań ciągłych i długofalowych z zagwarantowanym wieloletnim finansowaniem
- skomplikowane procedury prowadzenia rachunkowości dla małych organizacji, a także procedur sprawozdawczych OPP, stowarzyszeń i fundacji, powodujących brak dobrej wiedzy o organizacjach, ich działaniach, strukturze i przepływach finansowych organizacji powiązanych
- brak skutecznego i przyjaznego monitorowania poziomu merytorycznego realizowanych projektów; rozliczanie jedynie na podstawie faktur
- częsty brak modelu ryczałtowego w rozliczaniu grantów, który upraszczałby procedury rozliczania się i zachęcałby organizacje do oszczędności i efektywnego wydatkowania środków
- skomplikowane i nieprzyjazne procedury procesu aplikowania o środki:
  - Organizacje poświęcają dużo czasu i zasobów na przygotowywanie bardzo skomplikowanych (obejmujących wiele załączników, w tym dokumentów, do których organ administracji publicznej ma dostęp z urzędu) wniosków projektowych na prowadzenie działań, z których znaczna większość nie otrzymuje dofinansowania
  - Częsty brak trybu składania wstępnych ofert (wniosków o dotacje) bez licznych załączników
  - Często brak możliwości składania wniosków w formie elektronicznej
- skomplikowany proces rejestrowania organizacji i wprowadzania zmian (np. do statutu):
  - Długotrwałe procesy rejestracji organizacji i zdobywania statusu OPP

- Brak możliwości rejestrowania i wprowadzania zmian online
- często te same wymogi rozliczeniowe i sprawozdawcze niezależnie od wielkości organizacji
- brak precyzyjnych reguł i mechanizmów *regrantingu*. Zbyt rzadkie wykorzystywanie formuły regrantingu dla mniej sformalizowanych aktywności
- faworyzowanie dużych organizacji poprzez tryby realizowania zadań zleconych i inne mechanizmy finansowania organizacji i współpracy z nimi zawarte w UDPPiW
- problematyczność rozumienia czym jest działalność pożytku publicznego
- niewykorzystywanie przez administrację publiczną formuły klauzul społecznych w zamówieniach publicznych, dających większe szanse otrzymania środków finansowych organizacjom pozarządowym działającym na rzecz grup defaworyzowanych; brak zachęcających ram prawnych dla ich stosowania
- brak obowiązku wyrejestrowywania nie działających organizacji, przez co trudno dziś stwierdzić ile w Polsce jest faktycznie działających organizacji
- brak prawnej ochrony (np. ochrona źródła informacji) dla działań sygnalistów – czyli osób zajmujących się ujawnianiem nieprawidłowości w rozmaitych instytucjach publicznych, firmach prywatnych czy organizacjach
- brak wystarczających mechanizmów zachęcania biznesu do wspierania działalności organizacji pozarządowych
- mechanizm 1%, który wbrew zamierzeniom Ustawodawcy nie stał się narzędziem wspierania organizacji pożytku publicznego, a stał się narzędziem pomocy prywatnym osobom

Inne. Jakież?

-.....

-.....

-.....

Problemy związane z aktywnością obywateli niekoniecznie działających w organizacjach pozarządowych:

- ignorowanie instytucji inicjatywy ustawodawczej obywateli, brak obowiązku pochylenia się przez rządzących nad projektami zgłaszanymi przez obywateli (niejednokrotnie projekty, pod którymi podpisało się 100 tys. obywateli trafiają do ‘sejmowej zamrażarki’)
- istnienie progów referendów, które sprawiają, że nie bierze się pod uwagę opinii osób, które w nich uczestniczą i które zniechęcają do udziału w referendach

- niewykorzystywanie mechanizmu konsultacji.

Inne. Jakież?

-.....

-.....

-.....